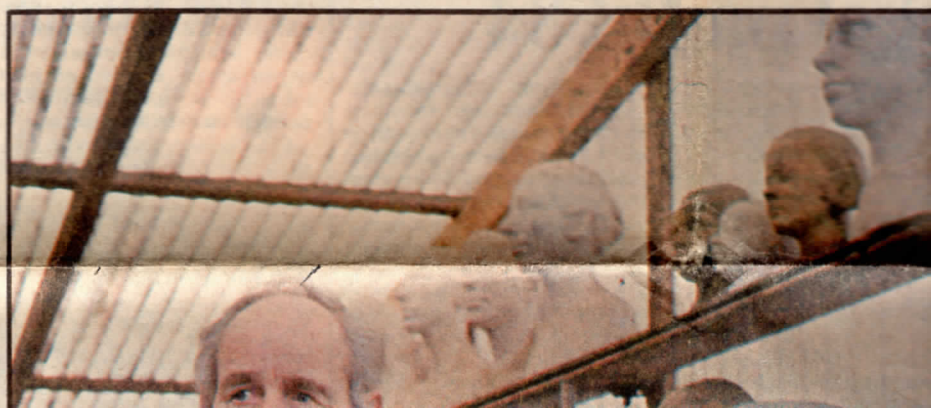

Frederiksborg Amts Avis

Af BIRGER
KRISTENSEN

Foto:
STEEN WREM

De lærte

De lærte sig selv kunstens sprog

Ulf Rasmussen og Helge Ernst mødtes første gang som malerlærlinge for 50 år siden - fra i dag udstiller de sammen på J. F. Willumsens Museum i Frederikssund

Et sofastykke med skovsø er lige så lidt kunst, som kaffe med blødt brød er nærende kost. Det er fidus og tomme kalorier.

Så firkantet og kontant blev det sagt, da billedhuggeren Ulf Rasmussen (71 år) og maleren Helge Ernst (68 år) sad ved et vindue med udsigt over Roskilde Fjord og snakkede om deres fælles metier: at formidle i kunstens form- og farvesprog.

De sad i den lavloftede stue hos Ulf Rasmussen i det hvidkalkede bondehus nede ved fjorden for enden af Kølholmvej i Marbæk syd for Frederikssund.

Begge hører de til den generation, hvor en læreplads i malerfaget var en klassisk start for en

vordende kunstner. Ikke fordi at faget, ud over en elementær erfaring med pensler og farver, gav nogen berøring med kunsten, men fordi man havde håndværket at falde tilbage på, hvis det med kunsten skulle glippe.

Det var da også som malerlærlinge på den tekniske skole i Ahelefeldtsgade i København, at deres veje krydsedes første gang. Det er 50 år siden.

Frederikssund Kunstforening har med sin forårsudstilling, der i eftermiddag åbner på J.F. Willumsens Museum, atter ført Ulf Rasmussen og Helge Ernst sammen i en fælles udstilling af arbejder fra deres hænder.

Det var en praktisk snak om udstillingens opbygning, der var anledning til samtalen, som viste sig at afsløre en påfaldende enighed om kunstens sprog, og om de krav sproget stiller til sin formidler og til den, der vil »lytte« til det.

— Kunsten er et sprog der taler i former, linier, lys og skygger, og kommer man ikke sproget imøde, lærer man heller ikke at forstå det. Så henfalder

Uanset om det er sommer eller vinter arbejder Ulf Rasmussen helst i fri luft under et læskurs

man til de at spise sig »mæt« i tomme kalorier, blev der også sagt.

Ingen vuggegave

Hverken Ulf Rasmussen eller Helge Ernst fik kunstsproget i vuggegave. De kan hverken henvise til slægtskab med kunstnere, endelige familietradition for, at man skulle prøve på at blive det.

—Jeg voksede op i Vangede ved København, dengang det var bondeland. Min far var lærer, og jeg var glad for naturen og dyrene, så efter en realeksamen mente både jeg og mine forældre, at jeg kunne finde en livsgerning ved landbruget. Men fire år efter blev beslutningen, under en sygdomsperiode, taget op til nyvurdering. Min lyst til at tegne og male, snitte i træ og hugge i sten, fik mig til at sadle om og gå i malerlære, fortæller Ulf Rasmussen.

Helge Ernst voksede op i København. Faderen var bog-

bindermester og selv havde han vage drømme om at blive læge. Men i mellemskolen satte pinagtige karakterer i regning og matematik en effektiv stopper for en akademisk karriere. Derfor blev det glæden ved at tegne og male, der førte til lærepladsen i malerfaget, uden at Helge Ernst vil påstå, at det var i dette håndværk, han fik sin indføring i kunstens sprog.

Det glippede ikke

Det var i fritiden ude i naturen, hvor der blev arbejdet med de små pensler, at de startede med at gengive naturindtrykkene og hver på deres måde begyndte at fornemme, at formerne og farverne ejede et selvstændigt liv. Og det glippede ikke for dem. Der blev ikke brug for malerfagets håndværk.

I 1937 debuterede Ulf Rasmussen på Kunstnernes Efterårsudstilling, og alt imens han underviste bla. kommende malersvende på tekniske skoler, begyndte han at hugge sig

gennem granitten til former, som kendere af kunstens sprog både dengang værdsætter. I 1941 huggede han en kvindetorso i granit, som blev det første af flere arbejder, som Statens Museum for Kunst købte. I forbindelse med denne vinters Corstillingen på Charlottenborg fyldte Ulf Rasmussen med buster og tegninge, bl.a. fik disse ord med på sig: »Hans skulpturer er ikke i banal forstand, men kafulde og fyldt af et indre, hviler statisk i sig selv, følelserne baner sig vej og giver dem en spænding under den stramme form.« Rasmussens er en af de mest oplevelser.»

Året efter - i 1938 - var Ulf Rasmussen blandt debutanterne på Kunstnernes Efterårsudstilling, og han sled sig til en uddannelse på egen hånd, ved at lære andre gjorde.

I kataloget, som Frederikssund Kunstforening ud-

I Ulf Rasmussens lavloftede stuer, under det hvidkalkende bondehus stråtag for enden af Kølholmvej i Marbæk ved Frederikssund, hænger maleriet på væggen, bl.a. arbejder af svigerfaderen maleren Karl Schou, og på hylder og skabe står hjemmegjorte keramiske arbejder. Da Ulf Rasmussen mødtes med Helge Ernst for at få en snak om udstillingen, der åbner på J.F. Willumsens Museum i dag, forklarede Ulf Rasmussen med eksempler, hvordan stenenes egne former er med til at bestemme billedhuggeres færdige arbejde.

Ulf Rasmussen helst i fri luft under et læskurs halvtag.

og selv havde han om at blive læge. skolen satte piter i regning og en effektiv stopper nisk karriere. Deræden ved at tegne førte til lærepladget, uden at Helge å, at det var i dette n fik sin indføring rog.

de ikke

den ude i naturen, v arbejdet med de at de startede med turindtrykkene og måde begyndte at t formerne og far- et selvstændigt liv. ede ikke for dem. e brug for malerfa- k.

puterede Ulf Ras- Kunstneres Efter- og alt imens han . kommende ma- å tekniske skoler, an at hugge sig

gennem granitten til plastiske former, som kendere af kunstens sprog både dengang og nu værdsætter. I 1941 huggede han en kvindetorso i granit, som blev det første af flere af hans arbejder, som Statens Museum for Kunst købte. I forbindelse med denne vinters Corner-udstillingen på Charlottenborg, fyldte Ulf Rasmussen en sal med buste og tegninger, som bl.a. fik disse ord med på vejen: »Hans skulpturer er ikke kønne i banal forstand, men karakterfulde og fyldt af et indre liv. De hviler statisk i sig selv, men følelserne baner sig vej indefra og giver dem en spænding under den stramme form. Ulf Rasmussens er en af de gode oplevelser.«

Året efter - i 1938 - var Helge Ernst blandt debutanterne på Kunstneres Efterårsudstilling, og han sled sig til en uddannelse på egen hånd, ved at lære af det andre gjorde.

I kataloget, som Frederikssund Kunstforening udgiver i

Mens billedhuggerens arbejder i sten er uforgængelige, bliver dem der formes i gips, bidt i stykker af tidens tand

forbindelse med sin forårsudstilling, kan det læses at Ulf Rasmussen og Helge Ernst, ikke kom til at mangle på anerkendelse i form af bestillingsopgaver og legater, men de lægger begge vægt på at understrege, at de ikke har kunnet leve af deres kunst alene.

Til Roskilde Fjord

Det var i begyndelsen af 1940'ne, at Ulf Rasmussen flyttede til huset for enden af Kølholmvej i Marbæk ved Roskilde Fjord. Selv om grøntsager fra egen have og fisk fanget på fjorden nu var med til at stille familiens materielle behov, beholdt Ulf Rasmussen undervisningen i København. I en lang årrække var han en skattet underviser på bl.a. Kunsthåndværkerskolen.

- For mig har det altid være en nødvendighed, at jeg havde frihed som kunstner. Det er alt for stort et slid, at gøre det for at tjene penge, siger Ulf Rasmus-

sen, der dog, takket være legater m.v., fik mulighed for flere udenlandsrejser, hvor han besøgte museer og samlinger, der bl.a. rummede originalerne til gipsafstøbninger, som han i de unge år studerede på Statens Museum for Kunst for at lære sig det kunstens formsprog, han behersker så fuldkommet.

Også den opfattelse om friheden til at være kunstner deler Helge Ernst med Ulf Rasmussen. For ham blev undervisning ikke det eneste middel. Der kom også skribentvirksomhed og kortfilmproduktion til.

- Presses man til at slække på sin frihed som kunstner, betræder man en farlig vej, siger han, men tilføjer i samme ånde- drag, at hverken undervisningen eller skribentvirksomheden alene har være nødvendige onder.

- Undervisning giver en menneskelig kontakt, som er inspirerende, og det er også givende at skrive om kunst. Så

tvinges man til at agumentere for sine meninger. Man kan jo påstå at noget er godt og at andet er dårligt, uden man har gjort sig klart, hvorfor det er godt, og hvorfor det er dårligt, siger Helge Ernst.

Som Helge Ernst og Ulf Rasmussen sidder ved vinduet med fjordudsigten, er de ikke blege for at indrømme, at de er privilegerede i dag, men de er sig også bevidst, at de selv skabte sig den frihed, de har haft til at arbejde med den kunst der er deres.

På spørgsmålet om hvornår de har det bedst, svarer de begge spontant det samme: Når vi arbejder.

Ulf Rasmussen føjer dette til: - Men tro ikke, at det altid er en fornøjelse. Det kan være en pine, og jeg er ikke ked af, at ingen af mine tre børn valgte at følge mit fodspor. Men jeg prøvede heller ikke at presse dem. For hvis man ikke brænder for kunsten, tror jeg ikke, den lykkes for nogen....